

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő:
Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap
Szerkeszt. órák: reggel 8-3 Szerkesztőség és kiadóhivatal.
Oradea (Nagyvárad), Piata Mihai Viteazul 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej 16

II. évtolyam 316 sz.

Hétfő

1933 November 13.

Vaida még most sem mondott le

Vasárnap reggelre tolódott ki a megoldás

Nem vesz részt a nemzeti parasztpárt a választásokon. -- Ostromállapotot készülnék bevezetni a liberálisok

Vaida lemond a pártelnökségről, Maniu lesz a pártelnök

Csodálatos, szinte példanélküli, de így van: a Vaida-kormányt saját maga buktatta meg. Hogy ennek a bukásnak Titulescu és általa képviselt külpolitikai csak lendületet adott, ez nem változtatott a lényegen. Vaidának meg kellett buknia, mert a szélsőséges jobboldali mozgalmak erősen veszélyeztették az ország külpolitikai orientációját. A hitlerizmus romániai elterjedtsége a legkiáltóbb cáfolata volt annak, amit nálunk fennn hirdettek: a francia barátság. Az új kormány tehát — bizonyos, hogy a jobboldali mozgalmak megszüntetését jelenti. Hogy ez a diktatórikus módon történik-e, vagy alkotmányos módon, a jövő titka. A valószínűbb az első elgondolás. Ezt is meglátjuk legközelebb. Talán már holnap.

Nem vesz részt a nemzeti parasztpárt a választásokon

Bukarest, november 11.

A lapok szerint a nemzeti parasztpárti kormány elnöki tanácsulése viharos lefolyású volt. Nagy feltűnést keltett, hogy éppen Vaida miniszterelnök javasolta a választási harctól való visszavonulást. — Vaida csak hosszas rábeszélések után állott el indítványának keresztülvitelétől, amikor a terv ellenzői azazl érveltek, hogy jelen körülmények között a teljesen intranzigens magatartás csak ronthatja a párt helyzetét.

Pénteken egész nap várták, hogy a király Bukarestbe érkezik és megtörténik a krízisből való kibontakozás. Péntek estig azonban nem érkezett az uralkodó Bukarestbe és ma reggel elterjedt a hír, hogy Vaida audienciája vasárnapra marad.

DUCA ESÉLYEI NÖNEK

Bukarest, november 11.

A Duca-kormány esélyei egyre nőnek. Vaida lemondott arról a szándékáról, hogy választási átmeneti kormányt hozzon javaslatba. Sikerült megértetni vele azt is, hogy a nemzeti parasztpárt passzív rezisztenciája nagyon sokat ártana a pártnak. Duca körében mind élesebben hangoztatják, hogy csak abban az esetben vállalja az öliberális párt a kormányt, ha szabadkezet biztosítanak neki.

Rendkívül nagy tevékenységet fejt ki Dinu Bratianu a liberális párt kormányrajutása érdekében. Ő is hangsúlyozza azonban, hogy a pártnak feltétlenül szüksége van a szabad kézre, amivel egyáltalában nem akarják a királyi hatáskört csorbítani, de a párt nem mehet bele alkudozásokba. A külügyi és hadügyi tárcák betöltését fenntartja az uralkodónak és ezekre nézve meg is vannak a királynak a jelöltjei. Titulescu lenne a külügyminiszter és Uica tábornok a hadügyminiszter. A liberálisok nem hajlandók tárgyalni semmiféle más párttal való fuzióról.

UJBÓ MANIU PÁRTELNÖK-NÖKSÉGERŐL BESZELNEK

Bukarest, november 11.

Politikai körök nagy érdeklődéssel te-

Ostromállapotot vezetnek be a liberálisok

Bukarest, november 11.

A válsággal kapcsolatban Bukarestben arról beszélnek, hogy a rezsimváltozással összefüggésben a hivatalos kisebbségi politikában is rendszerváltozás lesz. Miután mindenképpen arról van szó, hogy csak francia barát kormány jöhet, ezt elsősorban is az erdélyi szászok érzik meg, mive a román vezetőpolitikuskok nem nézik jó szemmel, hogy a szászok között a nemzeti szocializmus egyre jobban terjed.

A liberális párt tervei között szerepel a

kintének a nemzeti parasztpárt belső életének fejleményei elé. Hírek vannak arról, hogy Vaida vissza akar vonulni, mert úgy látja, hogy Maniunak lett igaza, és ez esetben a pártvezetést Mihalache venné át. Nem tartják valószínűnek, hogy Maniu most visszavegye a párt elnökségét, bár lehet, hogy ezt az elégtételt meg fogják neki adni.

Hir szerint összehívták a nemzeti parasztpárt erdélyi vezetőségének ülését.

Általában azt hiszik, hogy gyors lefolyást biztosítanak a válság lefolyásának és hétfőre már sor kerül az új kormány kinevezésére. Az uralkodó, aki templombeszentelesi ünnepélyre akart utazni vasárnap, letejt erről a tervéről és vasárnap folytatja azokat a kihallgatásokat, amelyeknek eredményeként nevezi ki az új kormányt.

Ostromállapot Ausztriában

Dollfuss hadat üzent a bécsi szocialistáknak

Bécs, november 11.

A Dollfuss kormány szombatra virradó éjszaka Ausztria egész területére elrendelte az ostromállapotot és a statáriumot, visszaállítva egyidejűleg a halálbüntetést. A kiadott rendelet szerint gyilkosság, gyújtogatás, idegen vagyon merengálásának büntette a rötönítő bíróság hatáskörébe tartozik. Az ostromállapotot éjjel fél 12 órakor a rádió útján hirdették ki és az nyomban életbe is lépett.

Dollfuss és a szocialisták

Bécs, november 11.

A kormány rendeletet küldött a város-házához, amelyben elrendeli a városi tanács által elrendelt értéknövekedési, vigalm. segédházfelügyelői városi adók visszavonását és a gáz- és villanydíjak leszállítását. Amennyiben a városi tanács ezt nem tenné meg,

ugy a kormány maga fogja elrendelni az adók törlését. A kormány rendeletét a szocialdemokrata városvezetőség elleni nyílt támadásnak tekintik, mert ez 20 millió schilling veszteséget jelentene.

Az osztrák kormány tegnap betiltott a szocialista középiskolások szövetségét.

A temesvári rendőrség a vádlottak padján

Hathavi fogházra ítélték egy brutális detektívet, aki halálra verte Császár Andrást

Temesvár, november 11.

A temesvári törvényszék Matei-Voicescu tanácsa ma délelőtti tárgyalta Fronea Péter detektív ügyét, aki a vádirat szerint, 1929 szeptember 9-én Császár András nap számot úgy megverte, hogy az még aznap éjjel a rendőrségen kiszenvedett.

A tárgyaláson a vádat Buzoianu ügyvéd képviselte. Fronea Péter elmondta, hogy a kérdéses napon Cotorman Vazal rendőr neje feljelentette Császárt és Bugyi Jánost, hogy ezek állítólag kisebb holmikat elemeltek volna lakásáról. A két gyanúsítottat Jelebelean közrendőr bekísérte a központi ügyeletre, ahol Fronea fogadta őket. Bekísértetük mindkettőt a fogdába, majd delután 4 óra-
kor ismét értük ment. Nagy csodálatára azonban Császárt a rendőrök szobájából hozták elő. Császár arcán nagy piros foltot látott, mire megkérdezte a rendőröket, mit jelent az. Az egyik rendőr erre azt felelte, hogy ők megtanították arra, mit jelent az, rendőrtől lopni.

Elnök: Hogy lehet az, hogy súlyos belső sérüléseket állapítottak meg és maga külsőket látott?

Fronea: Császár elbotlott az udvaron és attól lett vörös az arca.

Elnök: Maga nem verte? Ez valami egészen új!

Fronea: Hozzá sem nyúltam.

Elnök: ki verte mégis? Ne adjon be nekem dajkameséket.

Császár Ágnes, a halott 12 éves suket félvak anyja kenyérkeresőjét siratja fiában.

— Mint életerős, fiatal fiút bocsájtottam el reggel és estére összetört hullát mutattak nekem. — zokog fel az asszony. Havi 1000 lej tartásdíjat követel a tettestől.

Boldureanu Simon és Ardelean Mihály detektívek nem látták köllerőszak nyomát Császáron. Boldureanu a szembesítés alkalmával emlékszik arra, hogy Császár balarcán piros foltok voltak, de azt hiszi, hogy eleshetett a cellában s megütötte magát. Ők nem bántották.

Plank Frigyes detektívfőnök nem tud arról, hogy verték volna Császárt, delután Fronea felvezette Császárt kihallgatásra, jelentette, hogy a legénységi őrszobán találta meg. Nem látott rajta sérüléseket sem.

Elnök: Hogyan lehetséges az, hogy Ön mint a detektívtisztlet főnöke nem tudott arról, hogy egy embert közvetlen közelében agyonvertek?

JÓ VELEMÉNY VAN MAGUKRÓL A VÁROSBAN

Plank: Az én szobámban hozzá sem nyúltak. Fél 5 órakor hozták fel, félóra múlva még rosszabbul lett, de amikor megkérdeztem, mi baja, azt mondta, hogy elesett.

Elnök: Egy ember, ha elesik, legfeljebb lábát töri, de nem hal bele.

Plank: Nem az én hibám.

Elnök: Talán az enyém? Maguk jól

teljesítik kötelességüket. Aki a kezükbe kerül, annak jaj. Kérdeze csak meg a városban mi a véleményük magukról?

Plank: Én azonnal jelentettem az esetet.

Elnök: Ugyan, ugyan és mi derült ki? Hogy a botlásba halt bele? Mikor szenvedett ki?

Plank: Nem tudom.

Ezután Chemnitzky Imre rendőrkomiszárt hallgatták ki. A komiszár elmondotta, hogy látta Császárt a földön feküdni. Amikor megkérdezte tőle, mi baja, a napszámos alig hallható hangon mondogta, hogy egy magas detektív bántotta. Buzoianu ügyész ekkor megkérdezte a tanut, beszéltek-e a rendőrségen arról, ki verte meg Császárt.

Chemnitzky: Igen, Fronea nevét emlegették.

„A tanukihallgatások befejeztével Buzoianu ügyész tartotta meg vádkésztését, amelyben a legszigorubb büntetést kérte Fro-

nea Péterre, aki nem szolgált rá arra, hogy enyhítő körülményeket alkalmazzanak. Kijelentette, hogy egész rendszerre vált a rendőrségen a verés és ezt a rendszert meg kell szüntetni. Megállapította, hogy a legtöbb tanu nem volt őszinte. Itt főként Fronea felettségeire célzott. Kétségtelen azonban, hogy a detektív ütötte-verte a szerencsétlen embert. Az áldozat anyja részére száz ezer lej kártérítést kért megítélni.

Ezután Faur dr. mondogta el védőbeszédét, amelyben a vádlott felmentését kérte. Arra hivatkozott, hogy Fronea tagadásával szemben a vád nem produkált kétségbevonhatatlan bizonyítékokat, de arra az esetre, ha a bíróság mégis bűnösségét állapítaná meg, az enyhítő körülmények alkalmazását kéri. Hivatkozott arra is, hogy Császár gyenge fizikumu ember volt, akinek egy pofon is súlyos következményekkel járhatott.

Hathavi büntetés

A perbeszéd után a bíróság tanácskozásra vonult vissza, majd kihirdette az ítéletet, amelyben Császár haláláért bűnösnek mondogta ki Fronea Pétert hivatalos hatalommal való visszaélésért s hathavi fogházra, valamint azonnali hivatalvesztésre ítélte. Kötelezte a perköltségek megfizetésé-

re. Császár édesanyját pedig igényével polgári bíróság elé utalta.

Az ítélet ellen az ügyész súlyosbírást a védő enyhítésért felebbezett. A bíróság döntése általános feltűnést keltett Temesváron.

Amikor az asszony akarja a kalapot viselni

Szétmentek a házasságok a csárdás miatt

Brassó, november 11.

A házasságok történelmében is példátlanul álló eset foglalkoztatja a szomszédos Hermány község lakosságát. Nistor Joan 24 éves földész hosszabb ideje udvarolt Stupar Paraschivának s nemrégiben el is jegyezte. Az esküvő napját az elmúlt vasárnapra tűzték ki és a szokásos formások mellett szentesítették a frigyet. Az egyházi és polgári aktust nagy lakzi követte és az

ujdonsült férj rászólt a zenészekre:

— Huzzatok csárdást!

A menyasszony rokonai hevesen tiltakoztak s valóságos szópárbaj fejlődött ki. Végül óriási botrány keletkezett, mire a vőlegény szó nélkül faképnél hagyta a fiatal asszonyt és az egész násznépet. Stupariu Paraschiva ájultan esett össze, de ez koránt sem gyakorolt befolyást a férj elhatározására.

Gyilkol a vonat Két vasuti szerencsétlenség egy napon

Szamosujvár, november 11.

Halálosvégű vasuti gázolás történt Szamosujvár állomásának közelében. Mészáros Todor 80 éves gazdálkodó a vasut közelében lakó fiát látogatta meg és távozóban a sinekre tévedt. Eppen egy vonat közeledett ebben a percben és a mozdonyvezető már nem tudta megállítani a vonatot, épen ezért kétségbeesetten sipolt, hogy a gazdát figyelmeztesse. De Mészáros nagyot hallott és így nem vette észre az egyre jelezve közeledő vonatot, amely elgázolta és a kerekek gerincét ketté törték. A szerencsétlen ember azonnal meghalt.

Székelyudvarhely, november 11.

Megdöböntő baleset érte Veres Andor római katolikus felekezeti tanítót, aki je-

lenleg a Regátban katonai szolgálatot teljesít. A tanító 12 társával utazot haza, amikor Predealon felugrott a mozgó vonatra. Egynsúlyát veszítette, lezuhant, a kerekek elkapták és levágták egyik lábát. Veres Andor súlyos állapotban szállították kórházba.

Figyelem! A legjobb sütemények legolcsóbban
Kolozsvári a
Párizsi cukrászdában

Iuliu Maniu Szentegyházi-utca 1. sz. a. ahol egy teljes kávé két kalácsal 5 lej, egy tészta 4 lej.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!

az acélipar legökéletesebb alkotása
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselet: Friedman Armin, Oradea,
Promenad Eminescu 16.

— Drágább lett a szövet, de még a régi árban vehet szövetet és bélésárut, ha elolvassa Deutsch Postóáruház mai lapunkon megjelent felhívását.

6 hónapi fogságra ítélték egy sik kasztó képviselőt a regálban

Bukarest, november 11.
A szilisztrai törvényszék Marno Ilie képviselőt sikkasztás és közokirathamisítás vétsége miatt hat hónapi fogságra ítélte.

Kitüntetik a német választókat vasárnap

Berlin, november 11.
A propaganda minisztérium külön választás-émlékermeket készített november 12-rc, amelyeket kiosztanak azok között, akik megjelennek az urnák előtt és eleget tesznek választási kötelezettségüknek. A német kormány ezzel elismerését akarja kifejezni azok számára, akik kivették részüket a nemzet építómunkájából.

17 ezer lelt raboltak el egy székely gazdától

Sepsiszentgyörgy, november 11.
Vakmerő betörést követtek el ismeretlen tettesek a közeli Bidok községben. Fodor Sándor gazdálkodó házában. Fodor Sándor Halottak napján családjával együtt a temetőben volt és ezt az alkalmat használta ki több ismeretlen ember, akik behatoltak a lakásába, ahonnan 17 ezer lejt vittek el. Az esetet jelentették a csendőrségen, amely bevezette a nyomozást.

Bevehetetlenek a keletfranciaországi erődítmények

Páris, november 11.
A L'Intransigent című lap külön tudósítója tollából, cikksorozatban közöl a Franciaország keleti határain létesített óriási véderődítményekről. A tudósító kijelenti, hogy ezek az erődítmények bevehetetlenek. Érdekes megállapítás, hogy a katonák nem kénytelenek minden idejüket a földalatti vasbeton katakombákban tölteni, mert ezek mögött nagy kaszárnyák épültek, ahol azokat a katonákat helyezik el, akikre a tüzérvonalban nincs szükség. A kaszárnyákból a katakombákba való közlekedés földalatti folyosókon át történik.

Emberrablásért

5 évre ítélik Prágában egy hitleristát

Prága, november 11.
A prága esküdtszék tegnap tárgyalta Friedrich Leonard németországi neonkircheni nemzeti szociálista rohamosztagos vezető, emberrablási bűnperét. A vádirat szerint Leonardot ez év tavaszán cseh területen fogták el. A rendőrségen bevallotta, hogy egy Csehszlovákiában tartozkodó emigráns német kommunistát akart négy társával együtt visszahurcolni Németországba. Az esküdtszék öt évi börtönrre ítélte az emberrabló rohamosztagost.

Ehezik az északcsehországi lakosság

Prága, november 11.
A reichenbergi kereskedelmi kamara elnöke Liebig a kamara közgyűlésén beszédet mondott, melyen Északcsehország gazdasági helyzetével foglalkozott. Liebig elnök beszédében rámutatott arra a körülményre, hogy az északcsehországi ipari központban sok helyen éhínség uralkodik, a lakosság nagyrésze sem kenyeret, se burgonyát nem képes beszerezni magának. Liebig beszédében felkérte a kormányt, hogy vegyen tudomást az északcsehországi borzasztó nyomorról.

Letartóztattak Udvarhely megyében egy álvorost

Székelyudvarhely, november 11.
A bibarcfalvi csendőrség letartóztatta Kamili Egon brassói születésű iyefalvi illetőségű fiatalembert, aki orvosi rendelőt nyitott Bibarcfalván és a betegeknek ártalmatlan orvosságokat adott jó pénzért. Kihallgatásakor semmiféle diplomát nem tudott felmutatni. Kiderült, hogy hasonló szélhámosaival már az ország több részében

szerepelt. Így Dambovita megyében egyik községben szintén fogorvosnak adta ki magát és kezelte a mit sem sejtő pácienseket. Négyyszer volt büntetve csalásért és lopásért. Legutóbb Bibarcfalván egyik katonaleánynek orvosi biznyitványt állított ki SO lejárta, hogy az alapján halaszthassa szabadságát, de ezen rajtavesztett.

Letartóztattak egy gyújtogatással gyanúsított ügynököt

Nagykároly, november 11.
Érendréd község lakosságát az utóbbi időben gyakorta ismétlődő tüzesetek állandó nyugtalanságban tartották. Szombaton virradóra Kiss János gazdálkodó nádfedeles háza tüzet fogott, azonban az egyik szomszédja az ablakán keresztül észrevette a tü

fellobbanását és fellármázta a községet és így még idejében sikerült az amugyis nedves nádfedelet megmenteni. A csendőrség őrizetbe vette Tóth Ferenc érendrédi lakos, biztosító ügynököt, aki nem tud alibit igazolni a tüzeset idejére. Azonban pozitív bizonyíték nincs ellene.

Újabb tragédia a Balogh családban

Megőrült a leánytestvér mert elvesztette bátyját

Zilah, november 11.
Az "Erdélyi Magyarország" néhány héttel ezelőtt beszámolt arról, hogy Balogh Tibor aki Bukarestben teljesített katonai szolgálatot, ismeretlen okokból öngyilkos lett. A család ez a váratlan szerencsétlenség nagyon megviselte. Az öngyilkos fiúnak egyik lánytestvére Balogh Ilona, abbéli fájdalomban,

hogy bátyját többé viszont nem láthatja, megőrült. A szülőket ez a kettős tragédia a legnagyobb kétségbeesésbe taszította. Ugyan a családot, mint Balogh Ilonát, aki a munka s a szorgalom mintaképe volt, a város egész társadalma a legnagyobb részvétellel veszi körül.

Eltogták a brassói gyilkossági kísérlet tettesét

Brassó, november 11.
Augusztus 30-án hajnalban — amint akkor jelentettük — Broover Hans építész-mérnök felesége arra lett figyelmes, hogy betörők járnak erkélyükön. Felkeltette férjét, aki kiment. Mikor az ismeretlen betörő látta, hogy észrevették, rálőtt Brooverre és a lövés az állát összeroncsolta, még ma is szatóriumban fekszik. A betörő elmenekült

és eddig sikertelenül nyomoztak. Két héttel ezelőtt a rendőrség elfogta János Sándor 17 éves fiatalembert, aki bevallotta, hogy részt vett a betörésben. Tulajdonképpen Hüger Rudolf 20 éves bádigos segéd a tettes, akit Bodi Pál rovttmultu egyén hízattott fel. Pénteken a rendőrség letartóztatta Hügert, aki bevallotta tettét. Bodi Pált országosan körözik.

Ausztria tiltakozik a francia beavatkozás miatt

Bécs, november 11.
Osztrák politika körökben kínos feltűnést keltett, hogy a francia kamara tegnapelőtt elhangzott külpolitikai vitája során Ausztria helyzetével és az osztrák eseményekkel is foglalkoztak. Longay francia szociálista képviselő ugyanis kijelentette az ülésen, hogy az osztrák kormány helytelenül cselekszik, ha a szociáldemokratákat mindenáron le akarja törni. A kijelentést Paul Boncour külügyminiszter állítólag helyeselte.

Paul Boncour részletes vallomása nem ismeretes, de a kiszivárgott hírek az osztrák kormány körökben óriási izgalmat váltottak. A Dollfusshoz közelálló keesztényszocialista Reichpost vezércikkben foglalkozik a

francia kormánynak az osztrák belügyekbe való kérértlen beavatkozásával és élesen kiemel ellene. A cikk írója kijelenti, hogy ha Franciaország bele akarna szólni az osztrák kormánynak a marxizmus ellen vívott küzdelmébe, ez Ausztriában óriási csalódást okozna. Az osztrák nép nem lesz hűtlen eszméihez, de ha választás elé állítanak, úgy nem a marxizmust tartaná kisebbik bajnak. Több más lap is visszautasítja a francia beavatkozást abban az irányban, hogy a kormány milyen magatartást tanúsítson a szociáldemokratákkal szemben.

NAPSZAMOS KÖNYVEK 1 hetes, 2 hetes beosztással készültek és kaphatók a papíráruházában, Oradea.

A folyosó benépeződött. Manders tisztelő jelent meg nagy furkoshattal, majd Fyn doktor és Martens. Patricia igéző volt selyem hálóköntösében. Ezt még ebben az izgalmas időpontban is örömmel konstataáltam. Annál kellemetlenebb látvány volt Martell-né gyűrött, rendetlen pongyolájában. A más-kor csinos szobaleány, Daisy Smith is inkább boszorkányhoz hasonlított borzas és csapzott hajával. Legutoljára Barness jelent meg elegáns házikabátjában. Egyáltalán nem sietet és bosszantóan nyugodt volt. Egykedvűen szivta rövid pipáját és szenvtelen hangon tudakozódott, hogy mi történt?

A detektiv most már döngögni kezdte a bezárt ajtót.

— Itt van a kulcs uram — mondta Martell-né. Az ajtó azonban most sem nyit ki. Belülről tolozár volt.

— Nincs más hátra, mint betörni az ajtót! — mondta Mertens tragikusan.

— De hol van a lord? — kérdezte Fyn doktor. — Lehetetlen, hogy ilyen lármára nem ébredt volna föl!

Meghökkenként néztünk egymásra. Hughes abba hagyta az ajtó feszegetését és Archibald Wreight szobája felé rohant. Természetesen az egész éjszakai gyülekezet után. Nem tehetek róla, de elnevettem magam. Sokszor a legtragikusabb percekben lehetetlen, bízár ötletei támadnak az embernek. A kísérteties éjszakai menet nagyrészt hálórúhá-ban) úgy hatott körülbelül, mint az első keresztények riadtesoportja a katakombákban. A lord hálósobája nem volt bezárva. Közvetlenül Hughes után léptem át a küszöböt. Emelyítő szag csapta meg orunkat... A chloroform!...

A lord mozdulatlanul feküdt a szőnyegen. Arca sápadt volt és hörögve lélegzett. Arca törülközővel volt átkötve, melytől rögtön megszabadítottam. Első dolgom volt kitárni az ablakot, hogy a chloroform édeskes szaga kihuzódjon... A lordot végigfektettük az ágyon és föltámasztottuk a fejét.

A szoba a legnagyobb rendetlenség képét mutatta. A szekrények tárva nyitva voltak és a szőnyegen lerinamoraf agoramrban tal és a szőnyegen iratok heverték szerteszét.

— Legjobb lenne — mondta Hughes — ha Fyn doktor ur és a hölgyek itt maradnának! Mi visszasiettünk Ellen Wreight ajtajához.

Hughes nem habozott soká, vállát neki vetette az ojtónak. Mindnyájan segítettünk. Végre a retesz letört! Betódultunk a szobába. Valaki fölcsavarta a villanyt...

Rettentő látvány tárult elénk... Az ágyról félig lecsuszva hevert Ellen Wreight mozdulatlanul megmerevedett teste. Az első pillantás meggyőzött róla, hogy halott! Tagjai szinte kificamodott állapotban voltak. Eltorzult arcára a borzalomnak olyan rettenetes kifejezése fagyott rá, hogy a hideg vér is szaladt a hátunkon.

VII. FEJEZET.

Alaposan megvizsgáltam a... A külső sérülésnek semmi nyomát nem sikerült fölfedezni.

— Nos mi a véleményed? — kérdezte Hughes feszülten.

— Szívszélhűdés — válaszoltam.

A detektiv bosszusan ajkába harapott. Bár nem hiszem, hogy megállapításon váratlanul találtam. A belső szervek megvizsgálása, természetesen mást is eredményezhet, bár nem tartottam valószínűnek.

Hughes azután, úgy szólván, négyzetcentiméterenként átkutatta a szőnyeget és a padlót. Rendkívül sok időt szentelt az ablaknak is. Már hajnalodott, mikor kifelé ment fejte.

(Folyt. köv.)

Ismét baj van Barátkyval...

Konfliktus a magyar és román futballszövetségek közt

Budapest, november 11.

Ismeretes az a megállapodás, amelyet a román és magyar labdarúgó szövetség kötött az elmúlt hetekben Budapesten az ismeretes Barátky-ügyben. A megegyezés értelmében a magyar szövetség kiadta Barátkyt és mint szabad játékos a berni meccsen már játszott is a román válogatottban ezt annál is inkább megtehetette, mert a nemzetközi bizottság, amely az ügyet tárgyalta elismerte a játékos állampolgárságát. Ezzel a határozattal úgy látszott, hogy végre véget ért a tengeri kigyóvá fejlődött játékos vándorlási ügy, azonban most mint derült égből a villámcsapás sujtott le a szenzációs bejelentés, amelyet a magyar szövetség hivatalosan adott közre és amely az eddigi román-magyar sportjóviszony felborulásával fenyeget.

Az MLSz a megállapodás megszegését látja abból a tényből, hogy a játékos klubja, a Crisana vasárnapi Brasovia—Crisana meccsen szerepeltette, mi a kötött feltéte-

lekkel homlokegyenest ellenkezik. Ugyanis — a magyar szövetség szerint — a játékos csak az MLSz adta ki, illetve bocsájtotta rendelkezésére a román szövetségnek, ami kizárólag csak az országos válogatottban jogosítja fel Barátkyt következmények nélküli szereplésre, azonban mint klubjátékos, még mindig a Hungária kötelékébe tartozik és új klubja meccsein csak a budapesti egyesület kiadása után játszhatik. Ezek szerint a Crisanának előzőleg meg kell állapodnia a Hungariával a játékos személyét illetően és csak akkor öltheti magára a váradi együttes trikóját, ha a kiadási okmány birtokába jutott. Az MLSz igazát látva, most a FIFA-hoz készül beadvánnyal fordulni és jogorvoslást kérni. A nemzetközi futballszövetség a legközelebbi időben már tárgyalás alá veszi az ügyet, ha addig hivatalosan megérkezik a beadvány, de az is megtörténhet, hogy addig az időig a két klub megállapodásra jut egymással.

TENNISZ

Martin Ploa legyőzte Cochet. Bezieresben mérkőzött bemutató meccs keretében Cochet világbajnok Martin Plával, az egyik legjobb francia profizionista tennisztársa, aki 1:6, 6:4, 7:5 arányban verte meg a "nagy Henryt".

A cseh-német tenniszranglista. 1. Meuzel, 2. Rohrer 3—4. Gottlieb és Meizer, 5—6 Keltin és Stingl. A hölgyeknél: 1. Deltschné 2. Ertl. 3. Hein. A Budapesten sokat szerepelt Rohrer-né az 5—7 helyre került.

FUTBALL

Kispest 12 gólt lőtt a tréningsmeccsen. A Ferencváros vasárnapi ellenfele csütörtökön délután tartotta heti tréningsmeccset. A szenvedő fél az Erzsébeti Törekvés amatőrcsapata volt. A kispestiek szép játékkal 12:1-re győztek. A komplett csapat játszott csak Rozgonyi hiányzott, aki a profi B-válogatott francia turáján megsérült. A kitűnő hátvéd ma még feküdt, pénteken azonban már részt vesz a csapat közös fürdőzésében és ha lehetséges — ennek 90 százaléka valószínűsége szerint — vasárnap játszani fog. Ha mégis mellőzni kellene a játékát, akkor Rátkait vonják hátra balhátvédnek, s Purzeld lesz a jobbhalf.

Kispesten nagy bizakodással néznek a vasárnapi mérkőzés elé. Sajaáják, hogy Gallovich Tibort, a klub tréningsjeinek vezetőjét Seneyvel történt összetűzése miatt négy hónapra eltiltották a pályaválogatástól. Miután Gallovich nemcsak tréner, hanem sportújságíró is, a futballszövetség vasárnapig kétségtelenül megtalálja a módját annak, hogy a kitiltást olyan területre korlátozza, ahol Gallovich újságírói tevékenységét zavartalanul folytathatja. (A kecske is jól lakják, — az újságíróknak ne legyen módja kispesti tréneri minőségben verekedni a pályán — s a káposzta is megmaradjon: Gallovich láthassa a mérkőzéseket.)

A Kispest—Ferencváros mérkőzés vezetésére Iváncsicsot jelölték ki.

Az Attila győzött Lilleben. Lilléből jelentik: Az Attila Franciaországban turázó labdarúgó csapata szerda esti mérkőzés keretében 5:3 (1:2) arányban győzött az Excelsior Roubaix csapata ellen, amelynek klasszisát bizonyítja az is, hogy a francia

kupa döntőjébe bejutott. A gólok közül Soper és Balogh 2—2-t, Sziklai egyet rugott.

Az olasz futballbajnokságban az Ambrosiana vezet 15 ponttal 13 pontos Juventus és a 12 pontos Triestina előtt. Bologna 10 pontjával a negyedik helyen fekszik. Az Ambrosiana és a Triestina még veretlenek.

ATLETIKA

Ladoumegue 3:50.8 mp-t futott 1500 méteren. A francia profi futóbajnok Bezieresben 1500 méteren 3:50.8 mp-es szenzációs időt ért el. megint nagyon közel járt a világrekordhoz.

Ladoumegue ügyével különben éppen most foglalkozott a francia atlétikai szövetség. 11 szóval 4 ellenében kimondották, hogy az exvilágrekorder mint oktató, a szövetség fenhatósága alatt marad s bemutatókon, futballmérkőzéseken, sportünnepélyeken szerepelhet. Szerették volna "atléta" jelleggel megtartani a szövetség kebelében, de nem találtak megfelelő paragrafust a nemzetközi szabályokban — ezért lett "oktató" a francia atlétika büszkeségéből.

Meghalt a világ leggyorsabb profifutója. Amerikából érkezett jeletés szerint Jack Donaldson, akit a világháború előtti időkben a világ leggyorsabb emberének neveztek, meghalt. Donaldson legyőzte a világhírű Wal kert, professzionista lett és 100 yardon pedig 9.6 mp. 120 yardon 11.4 mp. 130 yardon 12 mp. 300 yardon pedig 29.6 mp professzionista világrekordot ért el.

Hazautaztak Pomajevichék. Lutti, Pomajevich és Oliva, a három argentinai atléta, akik hosszabb idő óta Bécsben tartózkodtak s onnan rándutak ki egy-egy nagy európai versenyre. Hamburgon át hazautaztak Dél-Amerikába. Pomajevich és Oliva sikeresen szerepelt a magyar bajnokságokon. Pomajevich Pesten javította 411 centiméteres délamerikai rudugró rekordot s ezzel az eredménnyel nyerte a magyar bajnokságot.

Hitelesítették Weimann hatalmas német rekordját. Weimann, akit a röszkölai világrekordok során Várszegi legyőzött Torinóban augusztus 27-én Danzigban 73.40 méterrel új német rekordot állított fel. A hatalmas rekordot a napokban hitelesítette a német sporthatóság.

Anderson svéd díszkosztvető, aki Budapesten mérsékelt sikerrel szerepelt, a stockholmi stadionban 49.10 méterrel dobott.

Drágább lett a szövet!

Napról-napra nehezebb a ruházkodás. Ezt előre látva hogy t. vevőkörzönységét még a OLCSÓ ÁRBAN tudja kiszolgálni, raktárát dusan felszerelte a legjobb minőségű divatos öszsz és téli anyagokkal Deutsch Posztóáruház s így mindenkinek módjában van férfiöltöny és sport-szövetek, felöltő, atmeneti, télikabát, csikos és sportnadrag kelmék, nőikabát, kosztüm és gyermek-bojkabát szövetek, intézeti, papi és egyenruha kelmék, a cég részére exclusiv ké-szült garantált szintartó kék és fekete anyagok, bundahuzatok, alkalmi-ruha szövetek, lode-nek kocsai és billiárd posztók, mindennemű posztó, szövet és bélésárut olcsón beszerezni. Soherg Vilmos és Társai R. T. brassói posztógyárak összes gyártmányai közvetlen raktára. Ha tehát olcsón, jót, megbízható cégnél kíván vásárolni, úgy keresse fel a szolidaságaról jól ismert Deutsch Posztóáruház nagykereskedés, szabóiparosok bevásárlási helyét, Oradea, Str. Avram Iancu (v. Kossuth-u.) 1. Sas-palota. Címre ügyelni!

Megölték egy hunyadmegyei jegyzőt

Az adókönyveket a gyilkosok elrabolták s így nem lehet meg-
állapítani, hogy ki mennyivel tartozik

Marosillye, november 11.

Megdöböntő gyilkosság történt az elmúlt éjszaka a hunyadmegyei Grind községben. Ismeretlen tettesek megölték Poenariu János községi jegyzőt, akit a falubeliek a hajnali órákban találtak meg holtan az utcán. A gyilkosság előzményéről, valamint annak részleteiről az alábbiakban számol be tudósítónk:

Grinden valamint a szomszédos községekben, tekintettel arra, hogy ott nincs perceptor, a községi jegyző hajtja be az adókat Poenariu János az elmúlt napokban Felsőlapus községben, valamint Grinden végezte az adóbehajtást. A délutáni órákban tért haza Felsőlapusról és a Grind község határában levő jegyzőség hivatalba vonult vizs-sza dolgozni. A jegyző csütörtökön a szomszédos községekbe akart kimenni adóbehajtás végett és a szükséges iratokat, nyugtákat készítette elő. Vacsora után a jegyzőse-gen dolgozó egyik embert beküldte a faluba azzal a megbízatással, hogy szőljön a községi kocsisnak és figyelmeztesse, hogy csütörtökön reggel 7 órakor legyen kocsijával a jegyzői hivatal előtt, mert a szomszédos községekbe indulnak. Ez az ember a faluból nem tért vissza, mert — mint később kiderült — a kocsmába ment, ahol több ismerősével szórakozott.

A jegyző ekkor este 11 óra körül személyesen indult be a faluba, beszélt is a kocsis-szal, majd pedig visszatért a jegyző hivatalba. Alig dolgozott néhány percig a hivatalban, amikor lövés dörögésre lett figyelmes. A lövés egészen közelről hallatszott úgy hogy a jegyző azonnal kiment az utcára hogy megnézzé, mi történik ottan? Alig lépett ki azonban az utcára, újabb lövés dördült el. A golyó a mellén találta és a szerencsétlen ember holtan rogyott össze.

A gyilkosságot csak később fedezték fel és annak előzményeit csak a megindult vizsgálat során derítették ki. Poenariu János özvegy ember volt és két kis árvája maradt hátra. A gyilkosságot a jegyző házvezetőnője fedezte fel, aki éjjel két órakor felébredt és akinek feltűnt, hogy Poenariu János még nem tért haza. A jegyző keresé-sére indult és a falubeliekkel együtt az utcán találta meg vérbe-fagyva.

Az eseményről azonnal értesítették a marosillyei perceptort, a tőszolgabíró-t és a dévai csendőrpáncsnokságot, amelynek részéről egy csendőrkapitány érkezett ki a helyszínre a vizsgálat bevezetése végett. A nyomozást rendkívül módon megnehezíti az a körülmény, hogy az esemény éjszaka történt, annak tanuja nem volt, úgy hogy csak a falubeliek által hangoztatott gyanuk alapján indulhat meg a vizsgálat.

Feltűnést kelt az a körülmény is, hogy

a gyilkos tettenek elkövetése után behatol a jegyző hivatalba, onnan elvitte a főkönyvet, a nyugtakönyveket, és a különböző regisztereket.

Elfogták az érmihályfalvai gyilkost

Nagyvárad, november 11.

A nagyvárad rendőrprefekturához érkezett értesítés szerint Posiar Livius Nagy-váradról Bukarestbe áthelyezett rendőrkö-miszár a fővárosban felismerte és letartóztatta Weisz Lászlót, akit P. Kovács Sándor érmihályfalvai főbíró meggyilkolásával gya-

nusítanak. Weisz László a Nagyváradra küldött értesítés szerint már be is ismerte a gyilkosságot, hogy azonban vannak-e bizonyítékok ellene, azt nem lehet tudni.

Weisz Lászlót erős rendőri fedezet alatt már utnak is indították érmihályfalvára, ahol a további nyomozást lefolytatják.

Öngyilkos lett Puiu Dumitrescu felesége

Szinaja, november 11.

Puiu Dumitrescu a király magántitkárá-nak 25 éves ragyogószépű fiatal felesége tegnap öngyilkosságot kísérelt meg Szinajában. Levetette magát lakásuk második eme-letéről és összetört tagokkal szállították be

a kórházba. Az öngyilkossági kísérlet oka a családi viszály.

A magántitkár családjában előfordult tragikus esemény miatt a király egy nap pal elhalasztotta visszatérését Bukarestbe s így csak ma, vasárnap érkezik a fővárosba.

Jelentkeztek az első tombola nyerők

Tegnapelőtt közöltük a 14. tombolajá-ték eredményét. Ma már jelentkeztek az első nyerők, a következő olvasóink, akiknek elküldtük az ajándéknyereményeket:

13870 sz. Rozs György Tasnád, nyert 6 drb. női zsebkendőt.

9870 sz. Földházi Sándor nyugdíjas Gyanta, nyert egy pullover-t.

2560 sz. Özv. Vargha Sándorné Pusztajlak nyert két törülközőt.

3725 sz. Nagy Magda Bors Szövetkezet kölnivíz és pudert.

9109 sz. Weisz Károly Hollód, egy regénysorozatot.

8670 sz. Tomacsek Jolán Nagyenyed, Alsóporond 14. két pár női harisnyát.

651 sz. Kiss Ambrus Bánffyhungyal két törülközőt.

9093 sz. Barabás Lajos nyugdíjas Nagyenyed, egy regénysorozatot.

14016 sz. Grád Béla Tasnád, 5 kg. szar-

13862 sz. Deák Antal Csaholy két pár női harisnyát.

3024. sz. Pethő Lajos Nagyvárad, Prága ucca 8. 2 kg. cukor.

12775 sz. Rácz János Nagyzseben Cales Nochrich 38, nyert két pár férfi zoknit.

4831 sz. Özv. Nagy Károlyné Aranyosgyéres két pár harisnyát.

5467 sz. Klein Izidorné Toplicza, két pár női harisnyát.

11394 sz. Kovács László aknász, Egeren egy névjegykosarat.

5395 sz. Gergely Mihály utász Kászonyfalva, egy sorozat regény.

Itt említjük meg, hogy az októberi tombolára még utólag következő nyerők jelentkeztek:

3858 sz. Gazi Lajosné Nagyvárad, 2 kg. zsír.

14626 sz. Vásári Sándor Nagyvárad, Páncsok ucca, nyert 5 kg. lisztet.

Hivatalos cáfolat: nem lett öngyilkos Puiu Dumitrescuné

Bukarestből jelenti a Rador este 8 órakor: Hivatalos helyin megcáfolják azt a hírt, mintha Puiu Dumitrescuné, a király magán titkárának felesége öngyilkosságot kísérelt volna meg.

Az egész ország rendőrsége üldözi Bolbaékát

A nagyváradi fogházból vakmerő módon megszökött három hírhedt bandita, Bolba András, Eder Sándor és Martincsik Miklós felől semmi hír. A rendőrség és csendőrség lázasan kutatja a szökevényeket, egyelőre a legcsekélyebb nyom nélkül. Az egyik verzió szerint a három szökevény még Nagyváradon bujkál, mások szerint már átszöktek a határon. A legvalószínűbb feltevés, hogy Bolba és társai Kolozsvár felé vették útjukat. Minden eshetőségre számítva, a város minden részében, különösen pedig a telepeken őrszemeket állítottak fel, ezenkívül a kisebb vasuti állomásokra csendőrszolgálatokat rendeltek ki, mert arra számítanak, hogy a banditák valamelyik tehervonatra kapaszkodva folytatják útjukat.

Egyes lapok közlése szerint a múlt éj jel kirabolt Hajó-téri trafik rablóiban és Bolbaékát sejtik. Ez azonban nem felel meg a valóságnak, a rendőrség már nyomában

van az igazi tetteseknek, akiknek elfogatása órák kérdése.

Érdekes, hogy még a szökés éjszakáján az egyik külvárosban posztoló rendőr csirketolvajra lett figyelmes. A rendőr igazolásra szólította fel a tolvajt, aki a lopott baromfi eldobva, elmenekült. A rendőr lövést adott le utána, amelyre azonban nem talált. Igen valószínű az a feltevés, hogy a csirketolvaj egyike volt a szökevényeknek. Ez annál hihetőbb, mert Bolbaék minden pénz és élelem nélkül szöktek meg és érthető okokból nem jelentkeztek sehol rendes uton élelemért.

A nagyváradi rendőrség az ország összes rendőrségei és csendőrségeihez átiratban fordult a szökevények közrekerítésére.

A fogház igazgatósága tegnap elbocsátotta azt három fogházort, akiknek muasz-tása miatt a szökés megtörténhetett.

Katonai kormány következik?

Bukarestből jelentik: A kormány válság tegnap a déli órákban újabb lázishoz érkezett. Beavatott körök szerint abban az esetben, ha Duca nem vállalja a kormányalakítást, az uralkodó által előírt feltételek mellett, egy katonai kormány következik, amely diktatórikus alapokon fogja kormányozni az országot. A hír Bukarestben óriási tüntést keltett.

Vasárnapi mérkőzések

A vasárnapi mérkőzések közül minden kétséget kizáróan a Crisana—bukaresti CFR nemzeti bajnoki mérkőzés tartja számot a legnagyobb érdeklődésre. A két csapat körülbelül egyenlő esélyekkel indul a harcba, a Crisana legfeljebb annyival van előnyben, hogy hazai pályán játszhat. A Crisana összeállítása egyébként a következő: Püllök, Szabó II., Szabó III., Szőke, Karlach Pintye, Csonka, Barátky, Matei, Bonatiu, Muresan. A CFR végleges összeállítása mind ezideig bizonytalan. A mérkőzés bírása Xifando, az egyik legjobb bukaresti bíró lesz.

Vasárnap délelőtt a karoly pályán a Törekvés az Egyetértéssel mérkőzik a kerületi bajnokságért. A mérkőzés favoritja kétségkívül a Törekvés, amely a következő felállításban szerepel: Farkas, Groh, Koppel, Bonatiu, Major, Papp, Zsiga, Fábán, Szabo Boksa, Spielmann.

Ugyancsak vasárnap délelőtt mérkőzik a Makkabea a Kinizsivel a Rhédey kerületi pályán. Ennek a küzdelemnek kimenetele kétségesebb, mert a két csapat körülbelül egyenlő játékerőt képvisel.

Öngyilkos lett egy borsi asszony

A borsi csendőrség telefonon közölte a nagyváradi ügyészséggel, hogy Nagy Vilma odaváló asszony felakasztotta magát. Borsu levelet nem hagyott hátra és azt hiszik, hogy tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Színház és mozi

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné. ZSÁKBAMACSKA. operett. 10 és 17 lejes helyekkel.

Vasárnap d. u. 3 órakor: ERIK A ZAKALÁSZ. Operett. Olcsó délutáni helyekkel.

Vasárnap este: Román előadás.

Hétfőn este pontosan fél 9 órakor: HÁNY CSÖK ÉS MÁS SEMMI. (Negyedszer)

Kedden este pontosan fél 9 órakor nagy premier: Gerhardt Hauptmann világsikerű színműve: NAPLEMENTE ELŐTT

Szerdán este fél 9 órakor: Naplemente előtt Másodszor.

Filmpalace: Amiről az asszonyok álmodnak. Heyman szinkör: Gyilkosság az állatkertben.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA

Ingyen! Mindenkinék! A grafologia csodája.

Az élet Ont ma egy nagy próba elé állította. Alkalmat nyújt Onnek, hogy megismerhesse saját magát, erejét, tehetséget, szenvedélyeit, hibáit és erőnyeit. Lehetőséget szerez, hogy balsikerektől mentesen új utakon, új élet, vagy új szerelmek felé haladjon. Hozzásegíti, hogy nyitottabb szemmel járjon az emberek között és mindig csak On legyen az, aki hódít, győz, sikert arat és másokkal szemben boldogul.

Az emberek csodálkoznak fognak és alacsonyabbra szegődnek Ön mellé. Lehet Ön gazdagságban, tündölkölhet renyben, rangban, vagy élhet szegényen és egyszerűen — ezt az egyetlen módot ne hagyja kihasználatlanul, mert az élet egyszer ugyanis hozzánk fogja hívni.

Küldje be pár sor írását és mellékeljen 5 lej portóbélyeget. Külön kidolgozott grafologiai választ kap. Ehez — ha kívánja — ingyen csatoljuk meg egy kidolgozásunkat is 20 évi jövőjét, évszám szerint, eseményfelsorolással! Lehetővé tesszük, hogy 20 kérdést adjon fel. Irjon e címre, azonnal felelünk:

M. Vilageli Stúdió, Oradea, Str. Nic. Iorga

Név és cím:

Születési év....., hó....., nap.....

Mikor állt anyagilag legjobban?

Mikor volt a legkomolyabb beteg?

Szerelmi vagy lelki szempontból a legboldogabb?

AFRÓ NIKEDTESEK

SÜLYESZTŐS varrogépet teljesen jó karban, megvételre keresek. Huszár-utca 1.

ENDLIZÓ lány ki már kezünkbe üzletben volt, felvétetik. Minerva, Sas-pasauge. MEHESZETHEZ, némi acsmunkához értő vincellér felvétetik. Cím a kiadóban.

SZAKKÉPZETT vincellért keresek. gyermektelen elnyben részesül. Jelentkezni Baross-utca 7. Hitter. 209

ALKALMAZUNK eladókat a világhírű 6 és 8 hengeres Chrysler-Plymouth és Dodge autómobilok, valamint Dodge-Brothers teherautók és autóbuszok részletfizetéses eladására. Perry, Cluj, Regina Maria 53.

KOVÁCS segéd fiatal felvétetik, Bax kocsigyártó, Böjti Ödön-utca 59. 210

EGÉSZSÉGÜGYI és csinosági haskótó 150 lejért készítek. Gyár-utca 28-a Kovácsné, Oradea. 224

TENYÉRBŐL, kártyából multat, jelent, jövőt mondok 10 lejért. Üzlet jömenete len, ház eladásán, állásba jutásán elősegítek. Kálvária-utca 58-a. második kapu.

ELADÓ csinos magánház Kommendáns réten, 25.000 lejért, nagyobb 35.000 lejért. Egy hold szőlő gyümölcsössei 25.000. Weinberger, Str. Anonima Gilyányi mellett. 222

RADIOMUSOR

VASÁRNAP

BUKAREST. 11.45: Egyházi zene lemezek. 12: Szimfonikus lemezek. 14.15: gramofon. 18: Marcu zenekar. 21: Hangversenykar. 21.20: Rádiózenekar. 23: Jaz-zene.

BUDAPEST. 11.45: Egyházi zene szent beszéd. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 14 A. m. kir. Operaház tagjaiból alakult Zenekar hangversenye. 15: Gramofon. 17.30. Közművelődési előadássorozat. 18: Bura Károly és cigányzenekara. 19: Surányi Miklós előadás. 20.30: "Küzdelem a lustasággal." Huszár Károly vidám csevegése. 21.20: Színműelőadás a Stúdióból. "Lili". 23.30: Jazz-zenekar